



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Quid in hac quæstione dicendum videatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

volitio, & scientia debeat dari ab æterno; nihil autem à DEO distinctum ab æterno detur, ut habetur ex primis statim S. Scripturæ verbis: *In principio creavit DEUS cælum, & terram*: quæ ab omnibus ita exponuntur, ut nihil creatum detur ab æterno: item ex Concilio Rhemenſi contra Gilbertum Porretanum præſente Eugenio III. ubi dicitur: *Credimus, ſolum DEUM, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum æternum eſſe, nec aliquas omnino res, ſive relationes, ſive ſingularitates, vel unitates dicantur, & huiusmodi alia à DEO eſſe, quæ ſint ab æterno, & non ſint DEUS.*

Arriaga quidem videtur velle, iſta eſſe tantum verba S. Bernardi: at quamvis Otto Friſingenſis id aliquo modo videatur aſſerere, aliter tamen habet Goſſridus in vita S. Bernardi, de quo videri poteſt Severinus Binius *tom. 3. Conciliorum part. 2da. in editione Colonienſi fol. 1334.* Eſt inſuper hæc receptiſſima Theologorum doctrina, ſolo fortè excepto Cajetano, quem tamen alii aliter explicant. Quæſtio igitur tantum eſſe poteſt, an volitiones Divinæ contingentes (& idem eſt de intellectionibus) ſint adæquatè intrinſecè DEO, adeoque adæquatè identificatæ: an verò tantum inadæquatè, ita, ut præter eſſentiam Divinam involvant pro conſtitutivo aliquid aliud, quod communiter vocatur complementum extrinſecum.

§ 19. Ribadeneira (teſte Gormaz *de DEO n. 787.*) reſert *diſp. 15. de voluntate DEI.* quindecim diverſas ſententias, Izquierdo *tract. 10. de DEO diſp. 31. quæſt. 4. num. 82.* ad quinque claſſes reducit omnes hæc de re diverſas opiniones. Gormaz adhuc preſſius *diſp. 14. ſect. 1.* ad quatuor claſſes reducit omnes hæc de re diverſas opiniones. Prima eſt dicentium, volitionem DEI eſſe ens accidentale, creatum, DEO adjectivè unitum, quo Divina voluntas denominetur contingenter volens, ſicut Perſona Verbi denominatur adjectivè unita humanitati Chriſti per unionem hypſtaticam. Sed, cum nihil creatum poſſit eſſe ab æterno *ex num. 518.* DEUS autem ſit ſciens, & volens ab æterno, non autem unitus ab æterno humanitati, hæc ſententia, vel ex hoc ſolo, non poteſt ſubſiſtere.

Altera eſt quorundam, adſtruentium entia diminuta, ſeu purè denominativa, quæ neque ſint ſimpliciter identificata cum DEO, neque ſimpliciter diſtincta, quamvis ſint ante operationem intellectus diſtincta diſtinctione diminuta, uti etiam identificata identitate diminuta. Sed iſtæ entitates diminutæ, mediæ inter realiter tales, & præciſè in conceptu tales, nec ſimpliciter identificatæ, nec ſimpliciter diſtinctæ, in noſtris ſcholis dudum exulare juſſæ ſunt, utpote imperceptibiles. 2dò. Vel talis entitas eſt ſimpliciter DEUS, vel non eſt DEUS: ſi eſt DEUS, tunc non eſt opus dicere ens diminutum, ſed erit realiter ens perfectiſſimum, quamvis denominativè, vel terminativè contingens, de qua ſententia poſtea: ſi non eſt DEUS, debet admitti, quòd aliqua creatura ſit ab æterno; qua ratione hæc ſententia coincidit cum prima, modò impugnata. Confirm. Hæc entitas, vel habitudo, non eſt ſimpliciter identificata cum DEO: ergo non eſt vera hæc propoſitio: *Hæc entitas eſt DEUS*: adeoque vera eſt ejus contradicторia: *Hæc entitas non eſt DEUS*: ſed quidquid aliquid eſt per

ſtatim, & non eſt DEUS, eſt creatura: ergo hæc entitas eſſet creatura ab æterno. Rurſus, vel talis entitas poteſt deficere: & actus contingens DEI etiam poterit deficere; quòd tamen iſti Authores videntur nolle: vel non poteſt deficere: & actus DEI contingentes confundentur cum neceſſariis.

§ 20. Itaque controverſia maximè ſolet eſſe circa reliquas duas opiniones, quarum una actum contingentem DEI vult inadæquatè tantum identificatum DEO, ita, ut præter eſſentiam DEI involvat adhuc creatum complementum: e. g. decretum liberum creandi mundum præter eſſentiam, aut voluntatem Divinam neceſſariam involvit adhuc aliquid aliud creatum: in quo tamen aſſignando Authores iſti variant, dum alii ipſum mundum, alii actionem productivam mundi, alii aliquam aliam entitatem modalem adſtruunt. In hoc tamen ſatis communiter conveniunt, quòd iſtud complementum aſſerant, non eſſe neque partialiter formam, vel quaſi formam volendi, ſed tantum eſſe applicationem formæ ad denominandum hoc potiùs, quàm aliud objectum volitum: formam autem adæquatam dicunt eſſe volitionem DEI neceſſariam.

Ultima verò, ſeu quarta opinio, aſſerit, quòd volitiones DEI liberæ ſint adæquatè identificatæ cum DEO, ita tamen, ut, licèt DEUS neceſſarius ſit, volitiones tamen illæ deficere poſſent, non quidem conſequenter, ſeu ex ſuppoſitione, quòd jam exiſtant: ſed antecedenter in primo ſigno libertatis Divinæ in actu æmo: & quidem in hoc ſigno tantum deficere poſſent terminativè, non verò eſſentialiter, hoc eſt, ſecundum aliquam terminationem, formalitatem, virtualitatem, habitudinem, reſpectum (quæ hic ſunt ſynonyma) non verò ſecundum eſſentiam: eo ferè modo, quo Filiatio Divina eſt realiter identificata cum natura Divina, ita tamen, ut, licèt natura Divina non ſit producta, tamen Filiatio ſit producta: & hinc juxta hanc ſententiam admittitur in libertate Divina myſterium ſimile myſterio SS. Trinitatis. Utrique difficultates ſunt maximæ. Quia tamen aliquid dicendum eſt, ſit

ARTICULUS II.

Quid in hac quæſtione dicendum videatur.

§ 21. Videtur interim, donec clarior lux caliginem iſtam diſcutiat, dicendum, actus contingentes DEI eſſe adæquatè identificados cum DEO. ita Aldrete *tom. 2do diſp. 9. ſect. 4. n. 1.* & Authores plurimi citati ab Izquierdo *tract. 10. de DEO diſp. 31. quæſt. 4. num. 95.* quibus ipſe accedit, & poſtea acceſſere adhuc alii multi, ut Gonetius, Eſparza, Antonius Perez, Comptonus, Haunoldus, Illſung, Ulloa, Viva, Gormaz, & apud hunc adhuc alii necdum ab Izquierdo allati: & poſſent addi adhuc inſignes Recentiores in hac noſtra, & Dilingana Academia hanc ſententiam amplexi: quamvis non negem, etiam oppoſitam magna authoritate firmari. Videtur tamen ſententia noſtra conformior Angelico; nam *quæſt. 6. de verit. quæ eſt*

de prædestinatione art. 3. ad 9. admittit, missionem Personæ Divinæ, eoquod involvat aliquem effectum temporalem, licet involvat etiam aliquid æternum, tamen etiam ipsam esse temporalem: attamen vult, prædestinationem DEI esse æternam, & hinc dat disparitatem his verbis: *Sed prædestinatio non importat productionem alicujus effectus temporalis secundum suum nomen, sed tantummodo ordinem ad aliquid temporale, sicut voluntas, potentia, & hujusmodi*: ergo decretum prædestinativum non completur per extrinsecam productionem rei temporalis. Rursus *quest. 23. de veritate. art. 4. ad 2. de Divinæ voluntatis respectu ad creatura sic ait: Dicendum, quod illa habitudo importata est necessaria, & æterna ex suppositione, non autem absolute, & non solum secundum quod terminatur ad volitum, prout est exemplariter in ratione volendi, sed prout est temporaliter in propria natura*: ergo respectus iste ad temporale, in propria natura acceptum, est jam ab æterno, licet non absolute necessarius, sed liberè, & ex suppositione, quod DEUS velit: atqui creatum complementum non est ab æterno: ergo in hoc non stat ille respectus.

Idem *quest. eadem de veritate & eodem articulo ad 15. tum de eadem voluntate Divina ait: Voluntas ad volitum habet duplicem respectum. Primum quidem habet ad ipsum, in quantum est volitum, 2. tum verò habet ad idem, in quantum est producendum in actum per voluntatem*: & hic quidem respectus præsupponit primum. Primum enim intelligimus, voluntatem velle aliquid, deinde ex hoc ipso, quod vult illud, intelligimus, quod producat ipsum in rerum natura, si voluntas sit efficax: ergo respectus DEI producentis, seu actio, quæ esset complementum creatum, est posterior respectu DEI volentis, adeoque non sunt idem, sed totum velle præsupponitur ad producere, consequenter volitio non constituitur per productionem, & multò minùs per terminum productum. Rursus 1. part. *quest. 23. art. 2. in corpore ait: Prædestinatio non est aliquid in prædestinatis, sed in prædestinante tantum*. Item *quest. 34. art. 3. ad 2. tum ait: Quædam nomina important relationem DEI ad creaturam, quæ consequitur actionem DEI in exteriorem effectum transeuntem, sicut creare, & gubernare: & talia dicuntur de DEO ex tempore. Quædam verò relatio est, quæ consequitur actionem non transeuntem in exteriorem effectum, sed manentem in agente, ut scire, & velle: & talia non dicuntur de DEO ex tempore*: quibus verbis docet, scientiam, & volitionem DEI non constitui ex actionibus ad extra transeuntibus, seu ad extra productivis creaturarum: sed ex actionibus metaphysicis ad intra. Item 1. ma parte *quest. 20. art. 3. ad 3. ubi facit discrimen inter amare, & velle, sic ait: Intelligere, & velle significant solum actus, non autem in sua significatione involvunt aliqua objecta, ex quorum diversitate possit dici DEUS magis, vel minùs scire, aut velle, sicut circa amorem dictum est*: ergo actus intellectus, aut voluntatis Divinæ non consistuntur ex objectis, quæ DEUS scit, & vult: & affectus ille, quo DEUS unum præ alio amat, est totus DEO intrinsecus. Plures alios textus breviter gratiâ omitto.

522. Ut tamen ritè percipiatur conclusio nostra, sciendum, juxta nos actus DEI contingentes, sive voluntatis, sive intellectus, realiter adæquatè esse DEO identificados, sine ulla distinctione reali inter essentiam DEI, & illos actus, ita tamen, ut antecederet potuissent dicti actus deficere, sive non esse, non quidem quoad essentiam, sed tantum quoad terminationem, vel, ut infra milles distinguemus, non essentialiter, sed tantum terminativè. Quare concipi debet in signo libertatis Divinæ in actu 1. mo essentia Divina indifferens indifferentiâ liberâ ad identificandam sibi, aut terminationem volitionis, aut terminationem nolitionis e. g. mundi, ferè sicut nostra voluntas in signo libertatis in actu 1. mo est indifferens ad uniendam sibi volitionem, aut nolitionem objecti. Ex quo sequitur, quod in illo signo priori nec una, nec altera terminatio, concipiatur DEO identificata, adeoque utraque adhuc antecederet defectibilis. Pariter in illo priori signo neutra concipitur ut Divina; quia neutra concipitur ut identificata, vel metaphysicè connexa cum essentia Divina.

In posteriori verò signo, seu libertatis Divinæ in actu 2. do, DEUS sibi identificat pro lubitu suo ex his terminationibus unam, e. g. terminationem volitionis præ nolitione: qua ratione redditur volitio mundi Divina, & consequenter indefectibilis; quia, quod DEUS vult, immutabiliter vult. Hinc actus DEI contingentes, etsi sint antecederet, seu in primo signo libertatis, aut quasi in actu 1. mo, defectibiles, non sunt defectibiles consequenter, seu in signo posteriori, aut ex suppositione, quod semel existant. Proportionaliter discurrendum est de actibus conringentibus DEO non liberis, e. g. scientiâ mediâ; nam in signo libertatis creatæ in actu 1. mo, quando voluntas creata adhuc concipitur indifferens ad faciendum e. g. peccatum sub conditione, essentia Divina etiam concipi debet ut indifferens ad hanc, vel oppositam scientiam: at in signo posteriori, in quo peccatum est determinatè futurum, DEUS sibi identificat, non pro lubitu, sed ex necessitate suæ omniscientiæ infallibilis, hujus potius, quàm oppositæ scientiæ terminationem.

523. Quod si contingentiam, vel defectibilitatem sumamus rigorosius, ut accipitur communius, (quia communius dicitur de creaturis) si, inquam, sumamus pro corruptibilitate, pro qua accipit S. Thomas 2. contra Gentil. cap. 25. arg. 3. actus isti DEI nullo modo sunt defectibiles; quia nullatenus sunt corruptibiles; corruptio enim significat, rem prius existere, & rursus destrui, quod in hos actus non cadit. Imò, si etiam defectibilitatem sumamus minùs rigorosè pro eo, quod tantum antecederet ad existentiam possit non esse quoad essentiam, tamen actus Divini, quos DEUS habet, non sunt dicendi simpliciter defectibiles; quia non sunt antecederet defectibiles quoad suam essentiam, sed tantum quoad terminationem: quæ est tantum defectibilitas secundum quid; nam ex communi acceptione simpliciter defectibile dicitur id tantum, cujus etiam essentia, & existentia potest deficere: atqui essentia horum actuum, quæ

est ipsissima essentia Divina, non est defectibilis.

Non tamen ex hoc velis inferre, quod Filius Divinus non sit simpliciter, sed tantum secundum quid productus; quia essentia eius non est producta; nam non est paritas ab una denominatione ad alteram, ut patet in millenis exemplis: & debent denominationes explicari juxta communem acceptionem Authorum, præsertim SS. PP. juxta quam illud dicitur productum, cujus hypostasis, vel Persona producit. Quod autem hinc sequatur, aliquid realiter identificatum cum necessario, seu indefectibili, esse terminativè contingens, & defectibile, est quidem mysterium superans caput nostrum: sed hoc mysterium non gratis admittitur.

§24. Nam in primis per complementa extrinseca non videtur, posse explicari libertas Divina, nisi admittendo aliqua, quæ partim ipsi adversarii alibi, saltem in Philosophia, negant, partim SS. PP. planè non videntur admittere, partim etiam, quæ alias difficultates gravissimas inferunt, ut colligere licebit ex probationibus nostræ sententiæ. 2dò. Omnes Theologi agnoscunt mysterium ingens in eo, quod DEUS sit simul perfectissimè liber, ac perfectissimè simplex: quare, ut ait Elparza *quæst. 21. art. 2. in solut. objection.* intellectus instructus fide circa unum mysterium, debet sequi ductum fidei circa alterum: & sic nos mysterium libertatis explicamus ad modum mysterii SS. Trinitatis; ut enim in isto identificatur realiter Filius productus cum natura Divina non producta, ita in altero identificatur terminatio contingens cum natura, seu essentia non contingente: & sicut ex eo, quod DEUS cum necessitate unitatis sit fecundus ad intra, unitas naturæ identificatur cum multiplicitate Personarum: ita ex eo, quod DEUS cum necessitate simplicitatis sit liber, identificatur necessitas, vel indefectibilitas naturæ cum contingentia, vel defectibilitate terminationis. Et hinc etiam Angelicus *1. part. quæst. 25. art. 1. ad 3.* videtur dicere, quod operatio DEI (quod intelligendum est de interna, & contingente) se habeat ad potentiam (scilicet intellectum, & voluntatem) sicut Persona ad naturam, 3tò. Debet admitti in DEO plus quam unum mysterium; nam datur mysterium Dualitatis, seu Spiratoris activi, quod prædicatum identificatur realiter Patri, & Filio, realiter inter se distinctis. Nec dubito, dari adhuc plura, quam ista, quæ patefient in cœlis. Sed & SS. PP. non sunt valde difficiles in admittendo aliquo mysterio in DEO: & saltem mihi videtur, quod longè citius admisissent mysterium aliquod ineffabile, quam ea, quæ adversarii dicunt. Interim tamen hoc etiam verum est, quod de hac quæstione apud PP. altum silentium.

§25. Sicut autem suprà num. §22. diximus, quod in signo libertatis Divinæ in actu primo nulla terminatio concipiatur identificata, ita etiam dicendum, quod tunc nulla concipiatur distincta; quia, cum illud signum sit signum indifferentiæ Divinæ, neque concipitur ulla terminatio identificata, neque ulla distincta, sed indifferens, ut identificetur, vel distinguatur: neque ulla concipitur strictè jam negabilis, aut affirmabilis: sicut etiam in creatis in signo primo, seu actu imò ad volendum, vel nolendum, ne-

que concipitur volitio, neque negatio ejus: sed præscinditur ab utraque. Equidem in creatis, quidquid est distinguibile, est etiam distinctum; at non ita in Divinis, sed tantum illud est distinctum, quod non est identificabile: siue sine quo DEUS non tantum in aliquo signo rationis concipi potest; sed sine quo actu aliquando existit. Et hinc defectio nolitio mundi est distincta à DEO; quia non est amplius identificabilis, non, quod natura Divina ex se sola antecederet exclusisset ejus identitatem, sed quod consequenter ad identificatam volitionem non amplius possit identificari. Et hinc Haunoldus ait, naturam Divinam non per se ipsam, sed per volitionem esse formaliter separatam à nolitione. Quare nunquam DEUS identificat sibi aliquid antecederet distinctum.

Neque etiam DEUS potuisset nolle per nolitionem distinctam; quia in signo priori nondum concipi potest nolitio distincta, sed primum in 2do, in quo data fuit volitio, quæ posita DEUS non potuit amplius nolle. Si autem in hoc signo DEUS noluisse, exclusa eodem modo, & consequenter impossibilis reddita fuisset volitio. Nolitio autem mundi, si fuisset DEO identificata, non habuisset aliam essentiam, & existentiam, quam modò habeat volitio, scilicet essentiam Divinam: sicut tres Personæ habent eandem. Non autem inferas: ergo actu datur nolitio; ad hanc enim illationem non sufficit, dari essentiam, & existentiam nolitionis; sed debet dari etiam terminatio: sicut ad hoc, ut Filius Divinus sit Pater, non sufficit, ut essentia Filii sit Pater; sed deberet etiam Filiatio esse Paternitas. Neque enim in Divinis essentia, & existentia communicant omnia sua, aut recipit omnia prædicata identificabilium.

§26. Addendum hinc aliquid circa sententiam Cajetani, cui consentire quibusdam nefas videtur. Hic Author commentans in *1. part. quæst. 19. art. 2do.* paucis verbis, sine probatione, & objectione, docet, quod volitio contingens DEI sit perfectio voluntaria, & libera, quod prædicatum voluntariæ, ac liberæ, ait esse conditionem diminuentem: unde, licet DEO potuerit deesse hæc perfectio, non tamen, ait, potuisse ei deesse perfectionem, scilicet simpliciter talem. Dein super art. 3. vocat hanc perfectionem non intensivam, sed extensivam. Hanc sententiam, teste Haunoldo *lib. 1. tractatu 1. num. 324.* quidam exponunt, quasi voluerit Cajetanus, volitionem DEI esse DEO superadditam realiter, saltem modaliter. Alii putant, eum voluisse, quod talis perfectio sit simpliciter etiam quoad essentiam, & existentiam defectibilis. In utroque sensu rejicitur à nobis. Alii aliter eum explicant, & ab omni censura vindicant, de quo non debemus multum esse solliciti. Vide Izquierdo *tract. 20. disp. 31. num. 107.* Hic etiam adverto, quod per Congregationem IX. Generalem nostram in nostris scholis prohibitum sit doceri, *actum liberum DEI dicere aliquam rationem positivam DEO intrinsicam, & in existendo contingentem.* Hæc autem propositio debet intelligi, ut habet Gormaz *num. 831.* de ratione, vel prædicato simpliciter quoad existentiam contingentem, non autem tantum quoad terminationem &c. nam hoc secundo modo contingentem de-

sendunt plurimi ex nostris etiam Romæ in facie Generalis, & nuperrimè Ulloa. Quare etiam nobis non erit prohibitum, cum plurimis nostris sentire. His præmissis.

ARTICULUS III.

Probatur nostra conclusio.

§27. **P**robatur autem sic. Volitio libera DEI (& proportionaliter est eadem ratio de aliis actibus contingentibus) non potest compleri per aliquid complementum extrinsecum: ergo debet esse adæquatè intrinseca: sed neque potest stare in solis prædicatis sub omni ratione necessariis: ergo debet stare in prædicato secundum quid, seu terminativè defectibili. Prima consequentia post rejectas *num. 519.* duas priores sententias non indiget alia probatione: subsumptum autem probatur ex eo, quod prædicata necessaria sint prorsus indifferentia ad volendum, vel nolendum contingenter, adeoque ipsa sola non possint DEUM potius denominare volentem, quam nolentem. Nec dicas, prædicata necessaria posse hanc denominationem tribuere propter eminentem suam æquivalentiam; quia non minus æquivalent nolitioni, quam volitioni: unde, nisi aliud accedat, est inintelligibile, quomodo determinatè hanc præ opposita denominationem tribuant. Dein denominatio DEI volentis e. g. hunc mundum, potuisset deficere, sicut defacto non datur denominatio nolentis: atqui nihil ex prædicatis necessariis potest deficere: ergo. Dices, potuisse deficere connotationem ad objectum. Sed hæc connotatio, vel est aliquid extra prædicata necessaria, vel nihil: si prius: deferis sententiam tuam: si 2dum: etiam hæc non potest deficere; quia non deficiunt prædicata necessaria.

Si dicas, esse aliquid virtualiter distinctum, non autem realiter, facile convenimus; quia etiam nos non dicimus, terminationem esse realiter distinctam: sed ad summum dicimus, esse virtualiter distinctam ex suppositione, quod existat, quamvis antecederet potuisset à parte rei deficere. vide Gormaz de DEO à *num. 801.* Nec dici potest, superaddi debere tantum respectum, seu relationem rationis; vel enim intelligitur tantum cognitio aliqua, quæ DEUM cognoscit liberè volentem: vel fundamentum ejus cognitionis. Primum est falsum; quia DEUS volens præsupponitur ad nostram cognitionem, imò datur, etsi nemo cognoscat. Si 2dum dicitur; explicandum est, in quo consistat illud fundamentum. Ultima consequentia etiam legitime sequitur: restat probandum 1mum antecedens, in quo tota stat difficultas.

§28. Prob. igitur primum ant. Volitio libera DEI (idem est de scientia contingente) datur ab æterno adæquatè per statum: ergo non completur per aliquid extrinsecum. consequentia patet ex *num. 518.* ant. prob. DEUS ab æterno est adæquatè liberè volens per statum: ergo volitio libera debet adæquatè dari ab æterno. conf. iterum non potest negari. ant. prob. ex communi sensu, quem omnes habent de

DEO antecederet ad hanc controversiam: & hinc omnes apprehendunt magnum mysterium in libertate Divina, conjuncta cum simplicitate. Et quæso quis non præoccupatus opinione contraria sibi imaginaretur, quod denominatio DEI volentis, e. g. existere hunc annum 30. non magis detur per statum, quam ipse annus; nec aliter possit dici DEUS volens, quam annus 30. existens, adeoque una, & altera denominatio sit tantum successiva, & neutra simultanea, neutra existat adæquatè per statum, sed tantum utraque denominativè, sicut existit veritas propositionum de futuris contingentibus.

Certè omnes apprehendimus concretum liberè volentis, & scientis, tanquam concretum adæquatè vitale, physicè inexistens voluntati, vel intellectui: & nemo sibi persuadet, quod ipsum objectum, e. g. truncus, vel saxum, possit esse pars hujus concreti; aut quod denominatio DEI necessariò volentis, & liberè volentis, differat tantum ratione objecti, & quidem necdum existentis, & fortè nunquam exituri.

Conf. 1. Wicleffus, & alii hæretici, aut ethnici, non negarunt DEO scientiam necessariam: neque negarunt rem, vel actionem productivam suo tempore exituram; non enim, ut ait Arriaga, fuere tam stupidi, ut de hac re dubitarent: & tamen negarunt DEO præscientiam futurorum, atque ut eam negantes sunt damnati: ergo scientia contingens est aliquid aliud, quam tantum scientia necessaria, & objectum extrinsecum; nisi velimus dicere, illos hæreticos quidem rem admisisse, nomen autem negasse, adeoque Concilia, & Patres tantum de nomine cum illis certasse.

§29. Confir. 2. ex Izquierdo. Quamvis ratione complementi extrinseci fortè DEUS posset aliquo modo denominari liber ab æterno, sicut de facto Antichristus potest denominari aliquo modo liber in ordine ad peccatum, scilicet per alienationem: tamen DEUS non potest denominari ab æterno exercens libertatem; quia exercere libertatem planè significat actuale exercitium, quod, cum ab æterno in hac sententia non detur, non potest ab æterno DEUS dici exercere libertatem: atqui debet ab æterno dici exercens libertatem, ut videntur omnes SS. PP. & Theologi cum communi omnium sensu unanimiter dicere, & ipsi adversarii in explicandis aliis quæstionibus: ergo.

Confirm. 3. Exercitium libertatis Divinæ præsupponitur ad exercitium omnipotentia Divinæ, seu est causa illius: sed hoc in ista sententia non esset verum: ergo. min. puto admitti ab adversariis; quia sive per actionem, sive per effectum productum compleatur volitio libera, utrumque est exercitium omnipotentia Divinæ, & nihil potest ad se præsupponi. maj. saltem in aliis materiis ab ipsis adversariis videtur supponi: item clarè traditur à S. Thoma cit. *num. 521.* insuper à Scripturis, & Patribus adstruitur, ut multis allatis textibus probat Izquierdo *tract. 10. de DEO disp. 31. quæst. 4. num. 195.* Sic *Psalm. 134. vers. 6. Omnia quæcunque voluit, Dominus fecit. Psalm. 17. v. 20. Salvum me fecit, quoniam voluit me. Ecclesiastici 39. v. 8. Si enim Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentia replebit illum.*